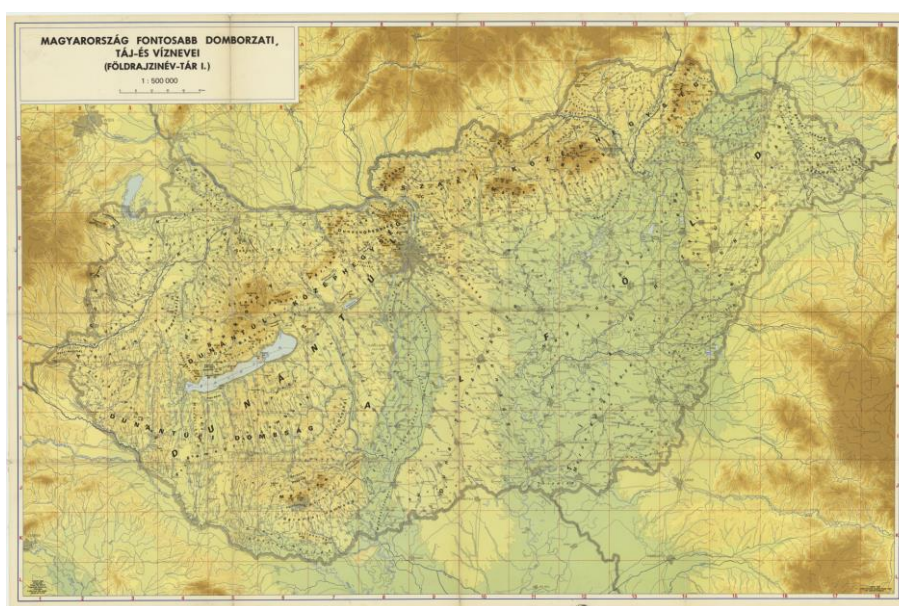

ÚTMUTATÓ

a földrajzi nevek megállapításához és megváltoztatásához

A magyarországi hivatalos földrajzi nevek megállapításáról és nyilvántartásáról szóló 303/2007. (XI. 14.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján *a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet*ben kijelölt Közigazgatási és Területfejlesztési miniszter mint a térképészetért felelős miniszter mellett Földrajzinév-bizottság (továbbiakban: Bizottság) működik.

Magyarország fontosabb domborzati, táj- és víznevei (Földrajzinév-tár I.) 1:500 000 méretarányú térképmelléklete (1984)

A Bizottság a hivatalos földrajzi nevek megállapításával, megváltoztatásával kapcsolatos gyakorlatot elemezve szükségesnek tartotta, hogy a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkárság Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság **Ingtalan-nyilvántartási és Térképészeti Főosztályával**, valamint az Önkormányzati Államtitkárság Önkormányzati Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság **Önkormányzati Főosztályával** együttműködve az önkormányzatok számára módszertani útmutató anyagot készítsen.

Ebben fel kívánja hívni a figyelmet a névmegállapítás fontosabb jogszabályi hátterére, a Bizottság döntési, véleményezési gyakorlata során érvényesített követelményekre, továbbá azokra a módszertani kérdésekre, amelyek együttes érvényesítésével az önkormányzatok hivatalos földrajzi nevek megállapításával kapcsolatos döntései még szakszerűbbekké, időállóbbakká válhatnak. A döntéshozatal előkészítésének segítségét szolgálják azok a gyakorlati útmutatások, amelyek megtartásával az önkormányzatok testületi előterjesztéseinek és a Bizottsághoz intézett megkereséseinek szakszerűsége növelhető, a lakossági érdekek képviselése erősíthető, az önkormányzatok javaslattevő, véleménykérő tevékenységének színvonala emelhető.

I. Jogszabályi környezet

A hivatalos földrajzi nevekre vonatkozó hatásköri kérdéseket a [Korm. rendelet](#) és más jogszabályok rendezik.

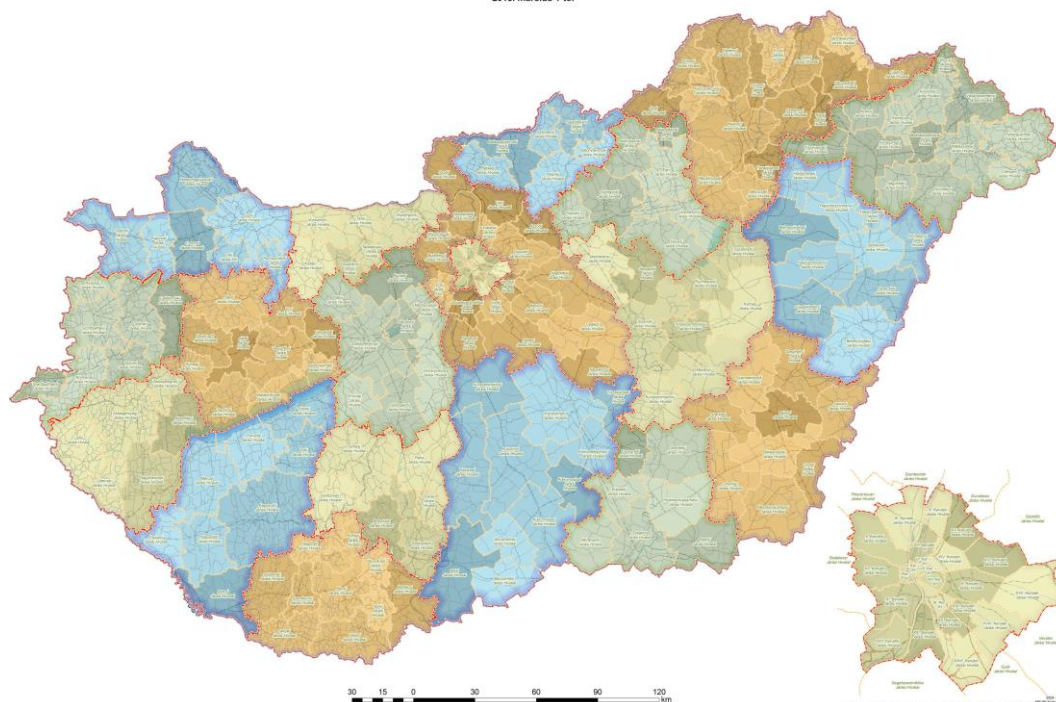
Néhány fontos alaptörvényi és jogszabályi rendelkezésre is felhívjuk az önkormányzatok figyelmét.

Hazánk nevét [Magyarország Alaptörvénye](#) állapítja meg. Az Alaptörvény Alapvetésének A) cikke kimondja: „**Hazánk neve Magyarország.**” Az Alaptörvény állapítja meg az ország fővárosát is. Az Alaptörvény Alapvetése F) cikkének rendelkezése szerint: „**Magyarország fővárosa Budapest.**”

A **megyék nevét**, székhelyét [a Magyar Köztársaság megyéiről, a megyék nevééről és székhelyéről szóló 67/1990. \(VIII. 14.\) OGY határozat](#) állapítja meg. A **vármegye megnevezést** az Alaptörvény 2022. évi, tizenegyedik módosítása vezette be: „Magyarország területe fővárosra, vármegyékre, városokra és községekre tagozódik.”

A **járások** székhelyei és a hozzájuk tartozó településeket [a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási \(fővárosi kerületi\) hivatalokról szóló 568/2022. \(XII. 23.\) Korm. rendelet](#) határozza meg.

A Járási Hivatalok illetékességi területei
2015. március 1-től

A járássok illetékességi területei

A főváros közigazgatási területének beosztását a [Budapest főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról szóló 1994. évi XLIII. törvény](#) határozza meg. Ennek 2. § (1) bekezdése sorolja fel a főváros területének kerületi tagozódását, míg az 1. számú melléklete tartalmazza a kerületek határait. A 2. § (2) bekezdésében **felhatalmazza a kerületek képviselő-testületeit**, hogy a szervezeti és működési szabályzataikban **határozzák meg a kerületeik elnevezését**.

A települések helységnévtára és helységnévkönyve a [Központi Statisztikai Hivatal](https://www.ksh.hu/apps/hntr.egyeb?p_lang=HU&p_sablon=TELEPULESEK_ABC) honlapján érhető el.

https://www.ksh.hu/apps/hntr.egyeb?p_lang=HU&p_sablon=TELEPULESEK_ABC

KEZDŐLAP	TÁJÉKOZTATÓ	FOGALMAK, MÓDSZERTAN	FÜGGELÉK	HELYNÉVKÖNYV	LETÖLTÉS
----------	-------------	----------------------	----------	--------------	----------

A HELYSÉGEK BETŰRENDES NÉVSORA

A, Á					
Aba	Adony	Almásháza	Alsószuha	Aranyosapáti	
Abádszalók	Adorjánháza	Almáskamarás	Alsótelekes	Aranyosgadány	
Abaliget	Adorjás	Almáskeresztúr	Alsótold	Arka	
Abasár	Ág	Ámosd	Alsóújlak	Arló	
Abaujalbár	Ágasgyháza	Alsóberecki	Alsóvadász	Armót	
Abaujkér	Ágfalva	Alsóbogát	Alsózsoltca	Ároktő	
Abaujlak	Ágtelek	Alsódobsza	Ambrózfalva	Árpádhalom	
Abaujszántó	Agyagosszergény	Alsógagy	Anarcs	Árpás	
Abaujszohok	Ajak	Alsómocsolád	Andocs	Árpád	
Abaujvár	Ajka	Alsónána	Andornaktálya	Ásotthalom	
Abda	Aka	Alsónémedi	Andrásfa	Ásványróró	
Abod	Akasztó	Alsónemesapáti	Annavölgy	Aszaló	
Abony	Alacska	Alsónyék	Apácatorna	Ászár	
Ábrahámhegy	Alap	Alsóórs	Apagy	Aszód	
Acs	Alattyán	Alsópáhok	Apaj	Aszófő	
Acsa	Albertirsa	Alsópetény	Aparhant	Áta	
Acsád	Acsútdoboz	Alsórajk	Apátfalva	Átány	
Acsalag	Aldebrő	Alsóregmec	Apátságfalva	Atkár	
Ácsteszer	Algód	Alsószerterzsébet	Apátvarasd	Attala	
Adács	Albánfa	Alsószentiván	Apc		
Ádánd	Almamelék	Alsószentmárton	Áporka		
Adásztevel	Almásfűzű	Alsószőlők	Apostag		

Helységek betűrendes névsora a KSH honlapján

A [Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény](#) (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 3. pontja, valamint a 42. § 8. pontja alapján **a közterületek elnevezése** át nem ruházható hatáskörben **a helyi önkormányzatok**, a főváros esetében a 23. § (4) bekezdés 6. pontja alapján az érintett kerületek véleményének kikérésével a fővárosi önkormányzat **feladata**.

A közterületjellegek megnevezésével kapcsolatosan, a települési önkormányzat **jegyzője**, mint [a központi címregiszterről és a címkezelésről szóló 345/2014. \(XII. 23.\) Korm. rendelet](#) (a továbbiakban: KCR rendelet) szerinti címképzésért felelős szerv, **a címképzés során csak az 1. mellékletében szereplő közterületjelleg**et állapíthat meg és jegyezhet be a központi címregiszterbe.

II. Döntéstípusok

A Bizottság döntései a [Korm. rendelet](#) 4. § alapján az alábbiak lehetnek:

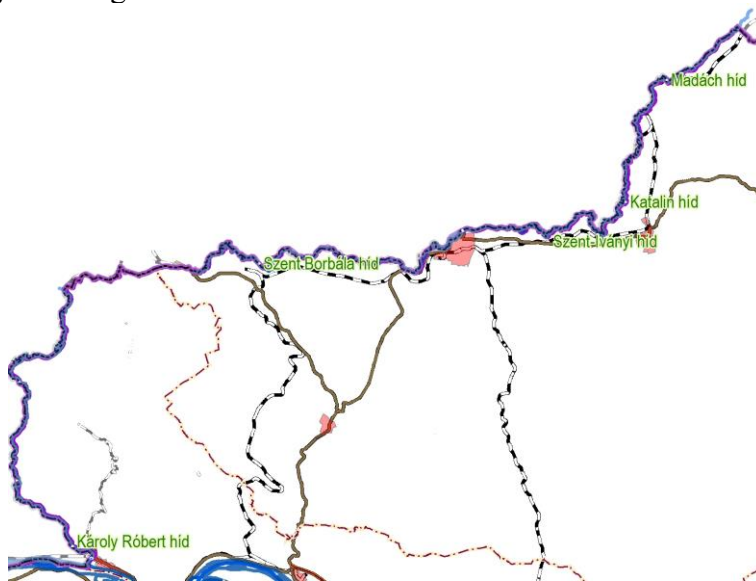
- névmegállapítás
- szakmai vélemény adása
- állásfoglalás

A Bizottság rendes üléseit negyedévenként (március, június, szeptember és december hónapokban) tartja. Javasoljuk ehhez igazodva megküldeni a döntés, véleményezés, illetve állásfoglalás iránti kezdeményezést.

1. Névmegállapítás

A Bizottság az alábbi névtípusba tartozó hivatalos földrajzi neveket állapítja meg:

- országos jelentőségű domborzat- és tájnév;
- területnév;
- természetvédelmi név;
- víznév;
- országos jelentőségű közlekedési és hírközlési név.

A Földrajzinév-bizottság által megállapított hivatalos Ipoly-híd-nevek

E névtípusokhoz tartozó hivatalos földrajzi nevek megállapítására, a meglévő hivatalos földrajzi nevek megváltoztatására **javaslatot tehet** a [Korm. rendelet](#) 2. § (3) bekezdés a)–e) pontjaiban megjelöltek szerinti, érintett **miniszter**, illetve a b) pontjában írt területnév esetén az érintett **települési önkormányzat** is, míg az e) pont esetében a regionális jelentőségű létesítményt **üzemeltető gazdasági szervezet**.

Fontos, hogy ezek a javaslatok az érintett településeken, térségekben élők, az ott működő gazdasági, civil szervezetek számára is elfogadhatók legyenek. Nincs kizárva ezért, hogy a javaslattételre kizárólagos miniszteri hatáskört előíró esetekben is az új földrajzi név megállapítását vagy a meglévő név módosítását alapos indokkal az érintett önkormányzat kezdeményezze az érintett miniszternél.

Regionális jelentőségű közlekedési név (például vasútimegálló-név) megállapításának vagy megváltoztatásának szándékával az önkormányzat az üzemeltető gazdasági szervezetéhez (pl. vasúti létesítmény esetében a MÁV Zrt.-hez, illetve autóbuszos közlekedéssel kapcsolatban a Volánbusz Zrt.-hez) fordulhat.

Egyre szélesedő gyakorlat, hogy országos jelentőségű közlekedési beruházások, regionális jelentőségű létesítmények elnevezése tárgyában az önkormányzatok kezdeményezésére vagy közreműködésével a lakosság széles körben (falugyűlésen, lakossági fórumokon szavazással, aláírásgyűjtéssel vagy informatikai úton szervezett közvélemény kutatással stb.) véleményt nyilvánít. A **javaslatlételi hatásköre** azonban ilyen esetben is **az érintett minisztert**, valamint az üzemeltető gazdasági szervezetet **illeti meg**. A véleménynyilvánítás nem ügyszöntő jellegű.

A névmegállapítás és -módosítás iránti esetleges helyi javaslat [kivéve a [Korm. rendelet 2. § \(3\) bekezdés b\) pontja](#) esetében figyelemmel a 4. § (4) bekezdés b) pontjának második fordulatóban írt közvetlen önkormányzati javaslatlételi jogra] minden esetben közvetlenül a javaslatlételi hatáskörrel rendelkező miniszterhez, az üzemeltető gazdasági szervezethez terjesztendő fel.

A Bizottság **érdemben nem foglalkozik** a kezdeményezéssel, **ha azt** a javaslatlételi jogosult helyett **közvetlenül hozzá küldték meg**, továbbá amennyiben a **javaslatlételi jogosult** miniszter, illetve a gazdasági szervezet a hozzá megküldött kezdeményezést **nem támogatja**, érdemi javaslatot nem tesz.

2. Szakmai vélemény adása

A Bizottság véleményezési jogkörét a [Korm. rendelet 4. § \(2\) bekezdése](#) szabályozza. Eszerint a földrajzi nevek megállapítására, megváltoztatására **a döntési hatáskörrel rendelkező igénye alapján ad szakmai véleményt a Bizottság**. A [Korm. rendelet 2. § \(3\) bekezdés i\), j\) és k\) pontjaiban](#) felsorolt (településrésznév, közterületnév, helyi jelentőségű közlekedési név) esetekben a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozó kérdések esetében is fontos, hogy a helyi testületi döntés minden tekintetben, így nyelvhelyességi és földrajzi vonatkozásaiban is kellően elő legyen készítve. Ehhez a Bizottság segítséget nyújt, véleményt ad a települési önkormányzat megkeresésére.

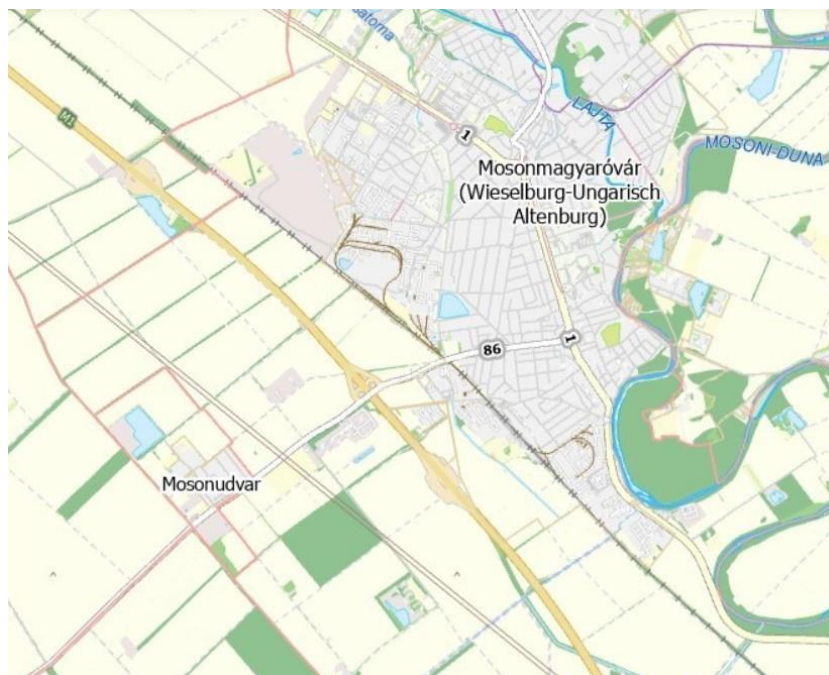
Új hivatalos földrajzi elnevezésre irányuló javaslat esetén [a területszervezési eljárásról szöló 321/2012. \(XI. 16.\) Korm. rendelet 3. §-a](#) alapján a javasolt névröl ki kell kérni a Bizottság véleményét.

Az esetkörök, amelyekben **ki kell kérni** a Bizottság **szakmai véleményét**:

- új község alakítása,
- községegyesítés megszűntetése,
- települések egyesítése,
- község és város nevének megváltoztatása,
- a fővárosi kerületek olyan területszervezési változása, amely önálló közigazgatási egység létrehozását eredményezi.

A Bizottság szakmai véleményező tevékenysége azonban csak akkor lehet hatékony, ha **a véleményadásra** a helyi **döntéshozatalt megelőzően kerül sor**, és a véleményt a döntéshozatalban részt vevő képviselők előzetesen megismerhetik. Ennek megvalósulásához az szükséges, hogy a helyi önkormányzat a földrajzi névre vonatkozó, **kellően megindokolt** javaslatát a képviselő-testület ülését megelőzően **időben küldje meg** a Bizottságnak, hogy az a szakmai álláspontját kialakíthassa, és azt a képviselők, a testület bizottságai még a döntéshozatalt megelőzően megismerhessék. Ezzel elkerülhetők azok az anomáliák, amelyek a

Bizottság véleményének a döntéshozatalt követő megismeréséből (vagy annak elmaradásából) adódnak. Átnevezés esetén a Bizottsághoz írt megkeresésben azt is megfelelően indokolni szükséges, hogy **miért célszerű** törölni a régi nevet, és **mi indokolja** az új elnevezést.

„65/602. (2008. IX. 29.) FNB. Vél. A Mosonudvar név alkalmas az önállóvá váló község elnevezésére.”

Az előbbiekkal összefüggésben külön felhívjuk a figyelmet a földrajzi nevekkal kapcsolatos felelős döntéshozatali tevékenységre. Új földrajzi név megállapítására vagy a korábbi nevek módosítására csak tervszerűen, kellő szakmai, társadalmi, politikai egyeztetést követően kerüljön sor. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy egy-egy döntés gyakran a polgárok jelentős körét érinti, ügyintézési és anyagi terheket okozva számukra. Segítsék elő ezek csökkentését intézkedéseikkel az önkormányzatok!

A település nagysága, a közterületi elnevezések számossága, a földrajzi nevekkal kapcsolatos testületi döntések gyakorisága eddig is indokoltá tette, hogy a helyi önkormányzatok rendeletben szabályozzák a földrajzi nevek megállapításának, módosításának rendjével kapcsolatos – a [Korm. rendelet](#)ben nem szabályozott – helyi kérdéseket (pl. az elnevezés előkészítésének módja, a lakossági véleményezés kötelezettsége, társadalmi és más szervek bekapcsolódása az eljárásba, mely bizottságoknak kell előzetesen véleményezni a javaslatot).

Indokolt, hogy az e tárgyú rendeletek megalkotását az önkormányzatok körültekintően készítsék elő. Vonják be ebbe a munkába a megfelelő felkészültséggel rendelkező szakmai szakértőket, politikai, nemzetiségi és civil szervezeteket, az egyházak képviselőit. A magasabb szintű jogszabályok rendelkezéseire és a helyi sajátosságokra figyelemmel kezdjék meg a rendeletek előkészítését.

Amennyiben a területszervezési intézkedés előkészítése a választópolgárok által létrehozott önkéntes előkészítő bizottság hatáskörébe tartozik (pl. új község alakítása, községegyesítés megszüntetése), a jegyző nyújtson segítséget ahhoz, hogy a település nevére vonatkozó javaslatról az előkészítő bizottság még a helyi népszavazást megelőzően kérje ki a Bizottság szakmai véleményét, és ezt a kezdeményező a helyi lakossággal megismertethesse.

Egyre gyakrabban fordul elő, hogy az állampolgárok közvetlenül keresik meg a Bizottságot földrajzi név megállapítására, módosítására vonatkozó saját javaslataik (pl. tanyák saját nevükről vagy a már elnevezett közterület hozzátartozójukról történő elnevezése) szakmai véleményezése végett. Indokolt, hogy az ilyen jellegű **kezdeményezésekre** lehetőleg **a döntési hatáskörrel rendelkező önkormányzatok tudtával**, álláspontjuknak a választópolgárokkal történt egyeztetés és véleménykérés indokai közötti szerepeltetésével **kerüljön sor**. Az ilyen spontán kezdeményezéseknek a helyi önkormányzati döntéshozatali eljárásba történő bekapcsolása érdekében szélesíteni szükséges az esetleges névmegállapítással, módosítással összefüggő helyi társadalmi igényeket feltáró, egyeztető önkormányzati tevékenységet.

3. Állásfoglalás

A [Korm. rendelet](#) a Bizottságot az előbbieken túl felhatalmazza a földrajzi nevekkal kapcsolatos mindazon kérdésekben való állásfoglalás kialakítására, amelyek ugyan nem kötődnek a különböző jogszabályokban feljogosított szervek területszervezési, földrajzi név megállapítási hatásköréhez, ugyanakkor szorosan kapcsolódnak a földrajzi nevek gyakorlati alkalmazásához.

A [Korm. rendelet](#) 4. § (3) bekezdése szerint a Bizottság e körbe tartozó tevékenységi területei különösen:

- a nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi nevek helyességéről, szükség szerint véleményt kérve a települési, illetve az országos nemzetiségi önkormányzattól;
- külföldi földrajzi nevek magyar megfelelőjének hazai használatáról (pl. országneveknek, városneveknek vagy más földrajzi alakzatok nevének a magyar megfelelőjéről);
- a hivatalos földrajzi nevek megállapításának és használatának jogszabályban nem szabályozott kérdéseiről kapcsolatos állásfoglalás.

„106/929. (2018. XII. 11.) FNB. Vél.: A Külgazdasági és Külügyminisztérium kérdésére a bizottság a Fehéroroszország / Fehérorosz Köztársaság országnevek megtartását tartja indokoltnak. A kétoldalú kapcsolatok továbbfejlesztése, a kölcsönös bizalomerősítés érdekében nincs akadálya annak, hogy a diplomáciai kapcsolatokban (pl. követségi, konzuli honlapon) a Belarusz, Belarusz Köztársaság névalak is szerepelhessen.”

Önkormányzatok, magánszemélyek vagy szervezetek szükség esetén megkereshetik a Bizottságot a földrajzi nevek megfelelőségével kapcsolatban, az adott konkrét névhasználat hivatalos földrajzi névvel történő egybevetése és az ezzel kapcsolatos állásfoglalás céljából.

III. Közterületek elnevezése

A [Mötv.](#) 14/A. § alapján a helyi (fővárosi) önkormányzatoknak **minden** belterületi és olyan külterületi **közterületet el kell nevezni, amely olyan ingatlanhoz vezet, amelyen [a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény](#)** (Méptv.) szerinti **épület található**.

A [Mötv.](#) 14. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat tulajdonában lévő **közterület**, illetve **közüntézmény nem viselheti**:

- **olyan személy nevét**, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy
- **olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét**, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.

Amennyiben a helyi önkormányzat döntése során **kétség merül fel** a tekintetben, hogy a közterület vagy a közüntézmény neve megfelel-e a fenti feltételeknek, arról a **Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnökének állásfoglalását kell beszerezni**.

Az állásfoglalási iránti kérelmet [a Magyar Tudományos Akadémia elnökének a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmának való megfeleléség vizsgálatának szabályairól szóló 2/2020. \(I. 16.\) határozata](#) szerinti formában és tartalommal az MTA elnökének címezve kell benyújtani.

A [Mötv.](#) 14/A. § (3) bekezdése alapján közterület élő személyről nem nevezhető el.

[Az önálló ingatlanok helyrajziszámozásáról és az alrészletek megjelöléséről szóló 44/2006. \(VI. 13.\) FVM rendelet](#) 7. § (5) bekezdése alapján utcák kereszteződése esetén a keskenyebb utcát a szélesebb, egyenlő szélességű utcák esetén a rövidebb utcát a hosszabb utca határvonalánál le kell zárni és az utcákat önálló földrészletként kell kialakítani.

Intézmény-, cég- vagy márkanév közterületi névként való használatát a Bizottság kifejezetten kerülendőnek tartja, figyelemmel az ilyen nevek változásainak viszonylagos gyakoriságára, valamint a névadó megítélésében esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásokra.

Városrészek, utcanevek elnevezése során a Bizottság **nem javasolja a lakópark névelem alkalmazását**. Helyette az adott területhez kötődő hagyományos elnevezés átvételét, vagy az utcák elnevezésének követelményei szerinti nevek alkalmazását tartja indokoltnak.

Nem támogatja a Bizottság a csak betűvel történő (pl. *T utca*) közterület-megnevezéseket.

A Bizottság **különösen hasznos névadási tendenciának tartja a helyi kulturális, természeti vagy történeti értékekre, sajátosságokra** (pl. szőlőfajtára, kézművességre, hagyományra – *Kisecelli köz, Kakasdombi körút, Bakator utca, Hárslevelű utca, Sonkázó utca, Hegybíró utca*) **utaló elnevezést**, amely elősegíti ezeknek az értékeknek a szélesebb körű megismertetését. Személyek esetében is különösen támogatja a Bizottság **a helyben jól ismert**, a településhez születése vagy munkássága folytán **erősen kötődő**, a helyi társadalom körében is elismert emberekről való névadást (pl. *Melis György utca* Szarvason), **különös tekintettel a nemzetiségek személyeire** (pl. *Popovits Juszti utca* Gyulán).

Új névről való döntés előtt célszerű átgondolni, hogy leginkább kik és mely névhasználati színtereken fogják az új nevet használni. Sűrűn beépített, sok postai címmel bíró,

vagy forgalmas közintézményeknek otthont adó közterületek neve esetében kifejezetten hátrányos és ezért mellőzendő a hosszú, sok elemből felépülő, bonyolult szerkesztésű vagy idegen írásmódú név. Idegen nevek esetében csak a vezetéknév használata indokolt.

A településen való tájékozódást segíti a földrajzilag összetartozó területeken a közterületek elnevezése során az azonos típusú közterületnevek, ún. névbokrok (pl. személynevek, virágnevek, állatnevek, foglalkozások) alkalmazása.

Eltérő irányú közterületek eltérő névbokrok Nyíregyháza Bujtos városrészben a [Nemzeti Térinformatikai Alaptérképen](#) (NTA)

Felhívjuk az önkormányzatok figyelmét, hogy a közterületnevek jegyzékeiben célszerű két helyen is feltüntetni azokat a neveket, amelyekben az előtag nem magyaros sorrendű teljes személynevet tartalmaz.

Pl. R-nél: *Raoul Wallenberg utca*

W-nél: *Wallenberg utca → Raoul Wallenberg utca*

IV.

A névmegállapítás, névváltoztatás és véleményezés fontosabb követelményei

A [Korm. rendelet](#) 5. §-a átfogóan szabályozza a névmegállapítás, névváltoztatás és véleményezés követelményeit, illetve kötelezően alkalmazandó szabályait. Fontosnak tartjuk, hogy a Bizottság működése során felmerült konkrét esetek alapján a kormányrendeletben írtakon túl néhány további követelményre is felhívjuk az önkormányzatok figyelmét.

1. A **földrajzi nevek** a magyar nyelv és történelem számos – esetenként sok száz éves – emlékét őrizték meg. A történetileg kialakult, a helyi lakosság által is széles körben ismert és elfogadott neveket nem túlzás kulturális örökségnek tekinteni, amelyeknek a **megváltoztatása csak különösen indokolt esetben** javasolható. Éppen ezért ezek megállapítása, illetve megváltoztatása során különös gonddal kell eljárni, amelyre nemzetközi ajánlások is felhívják a figyelmet.
2. A Bizottság olyan elnevezéseket támogat, amelyek jól **illeszkednek a magyar földrajzi nevek rendszerébe** az adott névtípushoz kötődő, történetileg kialakult gyakorlat szerint.
3. A földrajzi nevek akkor tudják leginkább ellátni szerepüket, ha **rövidek, névszerűek és könnyen megjegyezhetők**. A hosszú és bonyolult szerkesztésű nevek a köznyelvben gyakorta egyszerűsödnek. Célszerű az ilyen esetekből származó problémákat megelőzni (pl. *Hosszúrévi Mátyás király Sajó-híd* helyett *Mátyás király híd*, *Árpád-házi Szent Erzsébet park* helyett *Szent Erzsébet park*).
4. A [KCR rendelet](#) 1. melléklete szerinti közterületi jelleget tükröző **alaptag** mindig **különírva** és kis kezdőbetűvel **követi az előtagot** (*Beszédes József híd*, *Bibó István park*, *Mária Magdolna út*, *Mária Magdolna puszta*, *Nagyegyháza tanya*, *Sólyom lépcső*).
5. Közterületnevekben **kerülendő a nemesi előnév, rang, titulus, foglalkozás, egyéb identifikálók** (pl. *dr.*, *id.*, *ifj.*, *gróf*, *bíboros*, *kormányzó*, *jegyző*) **feltüntetése**. Ajánlatos a nevet viselő személy rövid életútjának ismertető táblán való bemutatása a közterület elején.
6. Lehetőleg **magyar lexikális elemekből épüljön** a név, de mindenképp **kerülendő** azok a nevek, amelyekben az **írás kép és a kiejtés messze van egymástól**, és bizonytalan a toldalékolásuk (pl. *Green Business Park*). Tekintettel kell lenni azokra, akiknek nap mint nap le kell írniuk a nevet.
7. Külföldi, nem magyaros írásforma helyett a Bizottság javasolja a **magyaros írásforma** használatát (pl. *Aynard lovag utca* helyett *Ajnárd lovag utca*, *Yunus Emre tér* helyett *Júnusz Emre tér*).
8. A közterületnévi előtagokban **egybeírjuk az egyébként kötőjelesen kapcsolódó tagokat** (pl. *Bocskoros-kút*, de *Bocskoroskúti utca*; *Kakas-domb*, de *Kakasdombi körút*).
9. A különírt előtagok az utcanévben is **megtartják kis vagy nagy kezdőbetűjüket**, attól függően, hogy a nevet alkotó szó tulajdonnév vagy köznévi (pl. *Őt Pacsirta* [vendéglő] > *Őt Pacsirta utca*; *szabad sajtó* [fogalom] > *Szabad sajtó utca*; *Lázár deák* > *Lázár deák utca*).
10. Javasolt a **teljes személynévből alkotott közterületnév** használata, mivel az jobban szolgálja az érintett személy emlékének megőrkötését (*Széchenyi utca* helyett *Széchenyi István utca*, *Koller tér* helyett *Koller apát tér* vagy *Koller János tér*, *Somló tér* helyett *Somló Tamás tér*).

11. **Új nevek adásakor** indokolt olyan, a szakmai megfontolások alapján kellően átgondolt névválasztás, amely a lakosság által hosszú távon is elfogadható, és ezért az elnevezés nem alapoz meg rövid időn belüli újabb névváltoztatási igényt. Különösen személyekről megemlékező névválasztáskor fontos, hogy az elnevező megbizonyosodjon a nevet viselő személy általános tiszteletéről. Egyre gyakrabban tapasztalható, hogy csak szűk körben ismert, illetve életútjukat tekintve példaértékkel nem bíró, olykor külföldi személyek nevét hivatalos földrajzi névként szándékoznak megörökíteni. A Bizottság az ilyen elnevezéseket nem támogatja.
12. Új község alakításakor a más **helységnevekkel** való homonímia (teljes azonosság) és paronímia (megtévesztő hasonlóság) kerülését nemcsak Magyarország szinkrón névanyagára, hanem a történeti Magyarország magyar helységnév-állományára is szükséges érvényre juttatni. A Bizottság nem támogatja például *Brassó*, *Kismarton*, *Lőcse* név felvételét.
13. **Községegyesítés** esetén többször előfordult az egyesítendő települések nevének kötőjellel való kapcsolására irányuló kérelem. Ezeket a Bizottság a magyar helységnév-rendszer évszázados hagyományára való tekintettel ugyancsak nem támogathatja.
14. **Településrészek** elnevezésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az anyaközség neve nem része a településrésznévnek (pl. *Pilisszentlélek*, nem pedig *Esztergom-Pilisszentlélek*; *Pród*, nem pedig *Hajdúböszörmény-Pród*). Nincs akadálya azonban annak, hogy egyes névhasználati színtereken (pl. állomások és megállók nevében, postai címzésben) a kötőjelesen kapcsolt formát is használni lehessen.
15. A **települések és településrészek** (városok, községek, bel- és külterületek) **neveit egybeírjuk**, általános szabályként az összetételek számától függetlenül (pl. *Akademiaújtelep*, *Albertkázmérfpuszta*, *Andrássynegyed*, *Berkestanya*, *Csapókert*, *Gellérthegy*, *Jászfelsőszentgyörgy*, *Máriamagdolnapuszta*, *Nagyegyházatanya*, *Ongaújfalu*, *Pálköve*, *Pusztaszerimajor*, *Szemeretelep*, *Szentimreváros*, *Vöőmalom*). Ez alól a szabály alól csak **néhány településrészi kivétel van** (pl. összetett földrajzi köznévi utótagok: *Petőfi-lakótelep*, teljes személynevek: *Baross Gábor-telep* és számozott nevek: *X. akna* esetében).
16. A **tanyák** elnevezése során különösen körültekintően kell eljárni. A helyesírási szabályok mellett (azaz közterület-elnevezésként külön-, településrésznévként egybeírandók) figyelembe kell venni a [KCR rendelet 4. Címképzés](#) alcímében a tanya elnevezésére vonatkozó előírásokat. Amennyiben a külterületi ingatlan közterületről közvetlenül nem megközelíthető meg, **azonban elkülönülten**, megjelenését tekintve **szigetszerűen helyezkedik el**, a címet elsősorban a tulajdonos által javasolt elnevezés szerint kell megállapítani. Egyéb esetekben a külterületi ingatlan címét a megközelítését közvetlenül vagy közvetve biztosító közterületről kell képezni. – A [KCR rendelet](#) szerint képzett tanya mint közterületjelleg **nem keverendő össze az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tanya mint jogi jelleggel**, amely bejegyzésének szükséges feltételeit [a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény](#) 5. § 25. pontja, valamint [az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény végrehajtásáról szóló 179/2023. \(V. 15.\) Korm. rendelet](#) (Inytv. Vhr.) 2. § (6) bekezdése – határozza meg.
17. A **domborzati, vízrajzi és tájneveknek** történetileg kialakult névrendszere van. Az e körbe tartozó nevek megváltoztatására csak különösen indokolt esetben lát lehetőséget a Bizottság. Elsődlegesen a korábbi – feledésbe merült, de levéltári vagy egyéb okiratokkal bizonyítható – neveknek a jelenlegi földrajzi neveket nem sértő módon való „felélesztését” vagy a terület- és településfejlesztés során bekövetkezett változások eredményeként alapos okkal indokolható új elnevezéseket tartjuk elfogadhatónak.

18. A **több települést érintő földfelszíni részletek** (vízfolyás, terület, domborzati forma) elnevezésénél elsődlegesen a történelmileg kialakult elnevezés az irányadó. A névváltozásra vonatkozó kezdeményezés esetében ennek figyelembevétele mellett érvényesítendő szempont, hogy az ezek által érintett valamennyi település önkormányzatai által elfogadott név kerüljön javaslatként megjelölésére.
19. **Közlekedési létesítmények** (pl. vasúti-, autóbuszos közlekedési megállók) elnevezése során biztosítani kell a név egyediségét, a közlekedési eszközt használó helyi és távolabbi lakosok számára a megfelelő információ biztosítását.

V.

Nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi nevek megállapítása

A nemzetiségek jogait [a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény](#) (a továbbiakban: Njtv.) szabályozza.

Az Njtv. alapján Magyarországon a

1. bolgár,
2. görög,
3. horvát,
4. lengyel,
5. német,
6. örmény,
7. roma,
8. román,
9. ruszin,
10. szerb,
11. szlovák,
12. szlovén,
13. ukrán

nép csoportok minősülnek nemzetiségnek.

A **községek elnevezésével** kapcsolatban a Mötv. rendelkezéseit kell alkalmazni, amely szerint a községek elnevezése a helyi **önkormányzatok helyi közügyek körében ellátandó feladata**.

A Bizottság kizárólag abban az esetben formál – nem kötelező érvényű – véleményt, amennyiben az adott önkormányzattól megkeresés érkezik.

A nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi nevek helyességének megállapításakor helyi szinten is fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy egyfelől a helyi nemzetiségi szervezetek minden esetben véleményt mondhassanak, másfelől a névmegállapítás során az érintett nemzetiség által egyöntetűen elfogadott név használata nyerjen támogatást. A névhasználat megállapításának eljárásába minden esetben vonják be a nemzetiségi önkormányzatokat. Mindezek során megtartandók a különböző nemzetközi szerződésekben előírt követelmények. Így különösen:

- A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája (kihirdetve [a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájának megerősítéséről és a Magyar Köztársaság 2. Cikk 2. pontja szerinti kötelezettségvállalásairól szóló 35/1995.\(IV. 7.\) OGY határozattal](#)), amely szerint biztosítani kell: „a helyneveknél a regionális vagy kisebbségi nyelveken hagyományos és helyes formák használatát vagy elfogadását, ha szükséges a hivatalos nyelv(ek) szerinti elnevezésekkel együtt használva” (9. cikk).
- Keretegyezmény a Nemzeti Kisebbségek Védelméről (kihirdette: [az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló, Strasbourgban, 1995. február 1-jén kelt Keretegyezményének kihirdetéséről szóló 1999. évi XXXIV. törvény](#)): „Olyan körzetekben, amelyek hagyományosan nemzeti kisebbséghez tartozó személyek által jelentős számban lakottak, a Felek törekedni fognak arra, hogy [...] a hagyományos helységneveket, utcaneveket és egyéb, a közösség számára szánt földrajzi megjelöléseket a kisebbség nyelvén is kiírják, ha megfelelő igény van ilyen jelzésekre” (11. cikk).

Az Njtv. ugyancsak fontos rendelkezéseket tartalmaz a földrajzi nevek megállapításával, használatával kapcsolatosan.

„6. § (1) Azokon a településeken, ahol **valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya eléri a tíz százalékot**, a helyi önkormányzat az illetékességi területén működő érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére köteles biztosítani, hogy

[...]

d) a **helység- és utcaneveket megjelölő táblák feliratai** a magyar nyelvű szövegezés és írásmód mellett **a hagyományos nemzetiségi elnevezés a nemzetiség anyanyelvén**, ennek hiányában a magyar nyelvű elnevezéssel azonos tartalmú és formájú elnevezés a nemzetiség anyanyelvén is olvashatóak legyenek.

[...]

(6) Ha a településen, a legutóbbi népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint nemzetiséghez tartozó személyek élnek – az érintett nemzetiség települési nemzetiségi önkormányzata, települési székhelyű nemzetiségi egyesülete kezdeményezésére – a képviselő-testület biztosíthatja az 5. § (5) és (6) bekezdése, valamint az (1)–(4) bekezdés szerinti nyelvhasználati jogokat.”

„18. § A **nemzetiségeknek** a közösségi névhasználathoz fűződő jogaik gyakorlása során **joguk van a történelmileg kialakult helységnevek, utcanevek és egyéb, a közösség számára szánt földrajzi megjelölések használatához.**”

Az önkormányzatok széles körű nemzetközi kapcsolatokat építettek ki eddigi működésük során. Ennek részeként a szomszédos országok számos magyarlakta településével hoztak létre testvértelepülési együttműködést. Jelezni kívánjuk, hogy a Bizottságnak számos ajánlása van a szomszédos országok magyarlakta településeinek magyar nevével kapcsolatban, s ezek elérhetők a [Bizottság internetes oldalán](#).

A Bizottság javasolja, hogy az együttműködés dokumentumai közül a magyar nyelvű dokumentumokban, ha a határon túli településnek van közismert magyar neve, első helyen a magyar név, mögötte zárójelben a helyi hivatalos név álljon *(a Földrajzinév-bizottság 77/702.(2011. IX. 13.) FNB. Áf. ajánlása)*.

„77/702. (2011. IX. 13.) FNB. Áf.: Magyar nyelvű dokumentumokban, ha van egy határon túli településnek közismert magyar neve, első helyen a magyar név, mögötte zárójelben a helyi hivatalos név álljon (pl. »...Rozsnyó [Rožňava]«).” Egyidejűleg a Földrajzinév-bizottságnak nincs kifogása az ellen, ha egy szomszédos ország hivatalos nyelvén készült dokumentumban egy magyarországi név feltüntetése az alábbi módon történik: elől az adott szomszédos ország hivatalos nyelvén megadott név (ha van ilyen), mögötte zárójelben pedig a magyar hivatalos név szerepel (pl. szlovák szövegben: „...Békešká Čaba [Békéscsaba]”).

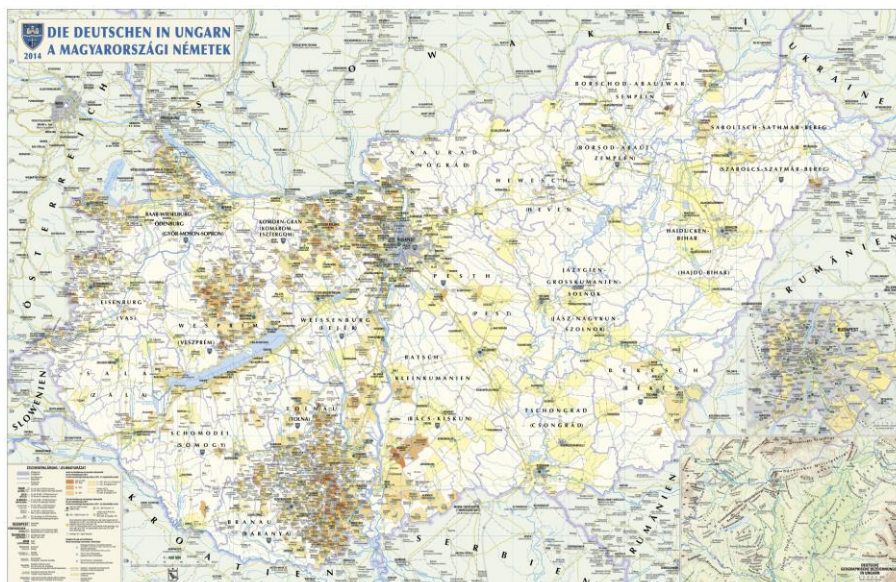
A [Korm. rendelet](#) 5. § (4) bekezdése alapján meghatározott névtípusok esetében **a hivatalos földrajzi nevek nemzetiségi nyelvű alakja csak a magyar nyelvű névvel együtt állapítható meg.**

A **latin betűt használó** nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi nevet az adott nyelv helyesírása szerint kell írni.

A **nem latin betűt használó** nemzetiségi nyelvű földrajzi név megállapításakor **a magyar ábécén alapuló átírás és az adott nemzetiségi nyelv írásmódja egyaránt hivatalos.**

A nemzetiségi névmegállapítással, térképi feltüntetéssel kapcsolatosan a Bizottság felhívja a figyelmet a Bizottság e tárgyú 2010. évi állásfoglalásának alkalmazására.

„73/677. (2010. XII. 13.) FNB. Áf. A Földrajzinév-bizottság fontosnak tartja, hogy a térképek névírása tükrözze a helyi közösségek történetében és kultúrájában gyökerező névhasználatot, és ezért ajánlja, hogy a nemzeti kisebbségek által is lakott helyeken a térképek tüntessék fel az adott közösség történetileg kialakult földrajzi neveit is, amennyiben azokra ellenőrzött forrás áll rendelkezésre.”

A Magyarországi németek térképe (2014)

A Bizottság weboldalán elérhető a magyarországi nemzetiségi helységnevek jegyzéke, amely a KSH adatai és a kihelyezett nemzetiségi nyelvű helységnevtáblák alapján lett összeállítva.

A HELYSÉGEK – HELYSÉGNÉVTÁBLÁRA KIÍRT – NEMZETISÉGI NEVEINEK LISTÁJA

Agendorf (Ágfalva)	Ahlaß (Olasz)	Ajmaš (Bácsalmás)
Alkár (Mátraszentimre)	Almasch (Bácsalmás)	Altglashütte (Óbánya)
Andovci (Orfalu)	Apateu (Körösszegapáti)	Apati (Bátaapáti)
Ata (Áta)	Atscha (Vétesacska)	Baar (Bár)
Bačn (Bátya)	Bátania (Battonya)	Batanja (Battonya)
Bawarz (Babarc)	Bedeu (Bedő)	Behrend (Beremend)
Békésska Čaba (Békéscsaba)	Berkina (Berkenye)	Berzel (Ceglédbercel)
Bikić (Bácsbokod)	Bizonja (Bezenye)	Boden (Fazekasboda)
Bogdan (Dunabogdány)	Bohl (Bóly)	Bonnhard (Bonyhád)
Bootsch (Pócsa)	Boschok (Palotabozsok)	Brlobaš (Szentborbás)
Burjad (Borjád)	Cenadul Unguresc (Magyarcsanád)	Čerňa (Bakonycsernye)
Chitghaz (Kétegyháza)	Čkerja (Csikéria)	Čív (Pilsčév)
Deutshhütten (Németbánya)	Deutshpilsen (Nagybörzsöny)	Dewetsch (Pécsdevecser)
Dewrenten (Döbrönte)	Dolné Pet'any (Alsópetény)	Dolnji Senik (Alsószőlők)
Donaudorf (Dunafalva)	Duňok (Dusnok)	Edeck (Etyek)
Etsching (Ecseny)	Fičehaz (Fityeház)	Fünfkirchen (Pécs)
Gahling (Máriakálnok)	Ganna (Ganna)	Gedri (Gödre)
Gereschliak (Geresdiak)	Gerstleck (Kercseliget)	Gestic (Várgesztes)
Giula (Gyula)	Gornji Četar (Felsőcsatár)	Gornji Senik (Felsőszőlők)
Gowisch (Vilánykövesd)	Großbudmer (Nagybudmér)	Großdorf (Vaskeresztes)
Großmanok (Nagymányok)	Großnaarad (Nagynyárád)	Großturwal (Törökbálint)
Hartau (Harta)	Haschad (Hásságy)	Hetfêhel (Hetvehely)
Holling (Fertőboz)	Homei (Almamellék)	Horné Pet'any (Felsőpetény)

A helységek – helységnevtáblára kiírt – [nemzetiségi neveinek listája](#) a KSH honlapján

VI. Helyesírási kérdések

A földrajzi nevek megállapítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a helyesírási követelményekre is. Ezek szabályainak megismeréséhez a Bizottság az alábbi kiadványok tanulmányozását javasolja:

- [A magyar helyesírás szabályai](#), 12. kiadás. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2015. [172-183. pontok](#)
- **Fábián Pál – Földi Ervin – Hőnyi Ede: A földrajzi nevek helyesírása.** Akadémiai Kiadó, Budapest, 1998.

Egyes névtípusok helyesírása számos gyakorlati, a szabályzatokból nehezen kiolvasható problémát jelent, ezek megoldásában a Bizottság készséggel nyújt eligazítást.

Nyelvhelyességi, helyesírási kérdésekben szakmai tanácsot ad továbbá a HUN-REN [Nyelvtudományi Kutatóközpont nyelvi közönségszolgálat](#)a. Az egyszerűbb helyesírási kérdések megoldásához a kutatóközpont munkatársai [helyesírási portált](#) fejlesztettek.

Budapest, 2025. június 04.